

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Баянхонгор аймгийн Баацагаан сумын ХХС-ийн 20223 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БНА-2024/220/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баянхонгор хот 2024 оны 02 дугаар сарын 24-ний өдөр	Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газрын Дарга, тэргүүлэх аудитор Б.Мөнхбат Утас: 70442584 Цахим хаяг: munkhbatb@audit.gov.mn Ахлах аудитор М.Алтантуяа Утас: 70442424 Цахим хаяг: altantuyam@audit.gov.mn Аудитор Д.Цэдэвцэвээн Утас: 89204984 Цахим хаяг: Tsedevtseveend@audit.gov.mn
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

1.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

1.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	255,913,572.80	258,336,113.80
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	6,815,533.80	66,502,708.76
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	6,815,533.80	66,502,708.76
31210	Төгрөг	6,815,533.80	66,502,708.76
31211	Төрийн сангийн харилцах	6,815,533.80	66,502,708.76
33	АВЛАГА	249,098,039.00	191,833,405.04
33600	Зээлийн авлага	249,098,039.00	191,833,405.04
33610	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	249,098,039.00	191,833,405.04
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	96,257,340.00	54,476,661.04
33615	Хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгжид олгосон зээл	152,840,699.00	137,356,744.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	255,913,572.80	258,336,113.80
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	255,913,572.80	258,336,113.80
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	255,913,572.80	258,336,113.80
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	255,913,572.80	258,336,113.80
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	256,992,834.40	255,913,572.80
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-1,079,261.60	2,422,541.00
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	255,913,572.80	258,336,113.80

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	635,138.40	3,122,541.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	635,138.40	3,122,541.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	635,138.40	3,122,541.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	635,138.40	3,122,541.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	635,138.40	3,122,541.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,714,400.00	700,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,714,400.00	700,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,714,400.00	700,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,449,400.00	600,000.00
210401	Бичиг хэрэг	749,400.00	600,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	700,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	265,000.00	100,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	265,000.00	100,000.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,079,261.60	2,422,541.00
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,079,261.60	2,422,541.00

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	60,189,838.00	60,387,174.96
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	60,189,838.00	60,387,174.96
120	Нийтлэг татварын бус орлого	60,189,838.00	60,387,174.96
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	60,189,838.00	60,387,174.96
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	60,189,838.00	60,387,174.96
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	154,714,400.00	700,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	154,714,400.00	700,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	154,714,400.00	700,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,449,400.00	600,000.00
210401	Бичиг хэрэг	749,400.00	600,000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	700,000.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	165,000.00	100,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	165,000.00	100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	153,100,000.00	0.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	153,100,000.00	0.00
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	-94,524,562.00	59,687,174.96
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	-94,524,562.00	59,687,174.96
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	101,340,095.80	6,815,533.80
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	6,815,533.80	66,502,708.76

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	256,992,834.40	256,992,834.40
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	256,992,834.40	256,992,834.40
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-1,079,261.60	-1,079,261.60
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	255,913,572.80	255,913,572.80
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	0.00	0.00	255,913,572.80	255,913,572.80
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	0.00	0.00	255,913,572.80	255,913,572.80
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00

15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	2,422,541.00	2,422,541.00
20	2023 оны 6-р сарын 30-наарх үлдэгдэл	0.00	0.00	258,336,113.80	258,336,113.80

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	ЗГСУМС гүйцэтгэл	Гүйцэтгэл зөрүү
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	113,160,000.00	700,000.00	0.00	700,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	113,160,000.00	700,000.00	0.00	700,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	113,160,000.00	700,000.00	0.00	700,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,910,000.00	600,000.00	0.00	600,000.00
210401	Бичиг хэрэг	1,000,000.00	600,000.00	600,000.00	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	910,000.00	0.00	0.00	0.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,250,000.00	100,000.00	0.00	100,000.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,250,000.00	100,000.00	100,000.00	0.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	109,000,000.00	0.00	0.00	0.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	109,000,000.00	0.00	0.00	0.00
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	113,160,000.00	60,387,174.96	0.00	60,387,174.96
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	113,160,000.00	60,387,174.96	0.00	60,387,174.96
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	113,160,000.00	60,387,174.96	60,387,174.96	0.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	6,815,533.80	0.00	6,815,533.80
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	66,502,708.76	0.00	66,502,708.76

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 69,561.9 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрлээ. Үүнд:

1.Баацагаан сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 2013-2017 онд зээл авсан 5 зээлдэгчийн нийт 15,050,479.3 төгрөгийн хугацаа хэтрэлттэй зээлийг шүүхийн шатанд шилжүүлж эвлэрлийн гэрээг байгуулж байсан ба 2023 оны байдлаар бүрэн төлөгдөөгүй учир 2023.06.16-ны өдөр Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхэд гүйцэтгэх хуудас бичүүлэх хүсэлт гаргасан боловч 2023.07.31-ны өдрийн 131/ШЗ2023/01680 дугаар захирамжаар "тус зээлдэгч нарт өмнө нь гүйцэтгэх хуудас бичсэн байна" гэх шалтгаанаар гүйцэтгэх хуудас гаргахаас татгалзсан байна. Зээлийн хугацаа хэтрэлттэй 5 зээлдэгчид холбогдох гүйцэтгэх хуудсыг /үрэгдүүлсэн тохойлдолд/ шүүхэд гүйцэтгэх хуудсыг нөхөн гаргуулах хүсэлт гарган шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар хүргүүлэх зөвлөмж өгөв.

3.2. Албан шаардлага

3.2.1 Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан 15 зээлдэгчийн 54,511,440 (Тавин дөрвөн сая таван зуун арван нэгэн мянга дөрвөн зуун дөчин) төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байна.

Энэ нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээний 4.1 дэх хэсэг " зээлдэгч хавсралтад заасан зээлийг эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу төлж, дуусгана" гэснийг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зээлдэгч нараар хугацаа хэтэрсэн зээлийг гэрээний 7.1.4 дэх хэсэгт заасны дагуу хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх арга хэмжээ авч ажиллах албан шаардлага.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Баацагаан сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 2013-2017 онд зээл авсан 5 зээлдэгчийн нийт 15,050,479.3 төгрөгийн хугацаа хэтрэлттэй зээлийг шүүхийн шатанд шилжүүлж эвлэрлийн гэрээг байгуулж байсан ба 2023 оны байдлаар бүрэн төлөгдөөгүй учир 2023.06.16-ны өдөр Сум дундын иргэний хэргийн анхан шатны шүүхэд гүйцэтгэх хуудас бичүүлэх хүсэлт гаргасан боловч 2023.07.31-ны өдрийн 131/ШЗ2023/01680 дугаар захирамжаар "тус зээлдэгч нарт өмнө нь гүйцэтгэх хуудас бичсэн байна" гэх шалтгаанаар гүйцэтгэх хуудас гаргахаас татгалзсан байна. Зээлийн хугацаа хэтрэлттэй 5 зээлдэгчид холбогдох гүйцэтгэх хуудсыг /үрэгдүүлсэн тохойлдолд/ шүүхэд гүйцэтгэх хуудсыг нөхөн гаргуулах хүсэлт гарган шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх газар хүргүүлэх зөвлөмж өгөв.	1	15,050.4										
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан 15 зээлдэгчийн 54,511,440 (Тавин дөрвөн сая таван зуун арван нэгэн мянга дөрвөн зуун дөчин) төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байна.	1	54,511.4			1	54,511.4						
Дүн	1	54,511.4			1	54,511.4			0	0	0	0

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал (мянган төгрөгөөр)

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
Дүн										

---oOo---

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2024 оны 02 сарын 24 өдөр

Дугаар 65/А0571131/БНА-2024/
220/НА-СТА-ТШЗ

Номгон

Г

Зөрчил арилгуулах тухай

Г

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд тодорхойлсон Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Баацагаан сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл авсан 15 зээлдэгчийн 54,511,440 (Тавин дөрвөн сая таван зуун арван нэгэн мянга дөрвөн зуун дөчин) төгрөгийн зээл хугацаа хэтэрсэн байна.

Энэ нь зээлдэгчтэй байгуулсан зээлийн гэрээний 4.1 дэх хэсэг “ зээлдэгч хавсралтад заасан зээлийг эргэн төлөлтийн хуваарийн дагуу төлж, дуусгана” гэснийг зөрчсөн байна.

Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх “Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө”, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1.11 дэх “хууль, тогтоомж гэрээ, хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал” гэснийг тус тус үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1.Зээлдэгч нараар хугацаа хэтэрсэн зээлийг гэрээний 7.1.4 дэх хэсэгт заасны дагуу хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлэх арга хэмжээ авч нотлох баримтыг FAS системд оруулж, 2024 оны 04 дүгээр сарын 01-ны дотор Баянхонгор аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэх.¹

¹ Монгол Улс, Баянхонгор аймаг, Баянхонгор сум, Нутгийн удирдлагын ордон 3 давхар

5040242

2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг Баацагаан сумын Засаг дарга С.Энхтөр, нягтлан бодогч Д.Долгорсүрэн нарт даалгав,^{2,3}.

АЛБАН ШААРДЛАГЫГ ӨГСӨН⁴.

БАЯНХОНГОР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Б.МӨНХБАТ

АУДИТОР:

Д.ЦЭДЭВЦЭВЭЭН

² Захиргааны ерөнхий хуулийн 94 дүгээр зүйлийн 94.1 "Захиргааны актыг энэ хуульд заасан журмын дагуу мэдэгдсэнээс хойш 30 хоногийн дотор гомдлыг хянан шийдвэрлэх захиргааны байгууллагад гаргана."

³ Монгол улсын ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан "Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журам"-ын 5.5 "Аудитад хамрагдагч нь аудитын тайлангийн төслийн өөрт холбогдох хэсэгтэй танилцах, санал өгөх, албан шаардлага, төлбөрийн акт, эрх. хууль ёсны ашиг сонирхлыг хөндсөн гэж үзвэл эрх бүхий албан тушаалтанд гомдол гаргах эрхтэй"

⁴ Төрийн аудитын тухай хуулийн 42.1-т энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно